

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
 Pentru monarhale pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
 Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47.
 Corespondențele sînt a se adresa la:
 Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
 Epistole nefransează se refuză. — Articienii nepublicați nu se înnoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru se-care publicare.

„Cine ar avè dreptul să aleagă pe învătători?” (*).

Sub acest titlu am fost surprins a ceti în fruntea numărului 8 al „T. R.” a. c. un articol semnat de P. Stoica. Publicarea acestui articol în „Telegr. rom.” și tocmai în locul articolelor de fond nu o pot atribui decât unui — voui ăceia — prea mare zel de a urmări principul: respect și imparțialitate față cu opiniunile contrare. Căci eu sînt incredințat că cele cuprinse în articolul menținat sînt contrarie vederilor onor. Redacțiunii.

Di P. Stoica spre a pute face necse concluziuni primejdioase își desercă întregul său pesimism asupra bietului nostru popor. Eată ce ăce Dsa în reasumat: Poporul românesc este necult, nu și cunoașce interesul, ba mai mult: „unde e vorba de binele public pentru un ciocan de rachiu își vinde sufletul.” De aci apoi nu e mirare că fiind așa de incorigibil corupt, poporul abuzează de dreptul său la alegerea de învătători. El face trafic cu posturile învătătorești, alegînd pe aceia cari promit a funcționa cu salariu mai mic, cari n’au nici o calificățiune, și „cari așară de az-buchile bêtărînilor și de vorbirea se „slovă” mai sciu sberia în biserică — al nouălea glas — apoi din când în când mai norocesc aceștia poporul cu cetania de cășanie.” Urmearea este că pre când indiviđii fără de calificățiune se aleg și aplică ca învătători „cei demni de această funcțiune sînt scizi a pribegi cu bucele umfate de ici colo, până ce trecîndu-le voia de dăscălie trebuie să apuce pe altă carieră.” În consecență exclamă Dsa: „De cît se avem atari scoale, cu atari învătători, mai bine nice de căt.”

Basat pe aceste premise, Dsa conchide, că în interesul poporului trebuie luat dela acesta dreptul de alegere a învătătorilor, iar învătătorii să fie denumiți de Consistoriile biseriesce, căci „atunci nu ne vom mai pute plînge că avem învătători slabi . . . și o amelioră.”

*) Dam loc acestui articol spre scopul lămuririi obiectului. Red.

rare a salariilor învătătorești ar avè loc mai pretotimdenă.”

Spre a combate concluziunile Dlui Stoica ia între alde împregurări ar fi de ajuns să-i citez cuvintele Dsale din acelaș articol. Dsa însuși se condamnă, poate fără să șcie, scriînd: „Scim bine că învătătorii se aleg de popor, și în contra acestui drept al poporului nu cred să fie un suflet de Român, care să ridice protest. Dar cui să-i și tracă prin minte a denega poporului un drept așa sânt, chiar astăzi, când toate popoarele din lume se silesc a se folosi de toate drepturile libertăței. Acela care va cuteza a stîrbi numai ceva din drepturile de libertate ale poporului, va fi condamnat și ignorat de toți aceia, cari pretînd a ăce că judecă cu mintea sântoasă.” Acestea proprii cuvinte ale Domnului Stoica, ar fi de ajuns spre a-i combate afirmațiunile, — dacă aceea ce a scris Dsa s’ar fi publicat în alt diariu nu în Telegr. rom. sau dacă în Telegr. rom. n’ar fi dat ponderositate cea i’sia dat. *) Dându-i se însă însemnetatea cei s’a dat, cestuinea sulevată de dl. Stoica ia un caracter mult mai serios de căt să ne putem mulțumi numai cu propria Dsele contradicțiune.

În menționatul articol se alarmează lumea cu neadevăruri și înșinuațiuni față cu poporul românesc ca întreg îngrîndul în așa termini precum n’a cutezat să înnegrască nici un vrîșmăș al acestui bun popor. Înșinările Dlui Stoica tare cred involuntare trebnesc reduse la adevărate lor valoare.

Admit că și întro Români se vor afla indiviđii cari în totala lor deprăvațiune se și vîndă sufletul pentru un ciocan de rachiu, dar din casuri singuritate excepționale nu poate nime conchide totala demoralisațiune a poporului nostru, care până acum a fost privit ca model de religiozitate și moralitate. Cel puțin religiozitatea și moralitatea, sfințenia jurămîntului până acum nu i a denegat-o nici cei mai neîmpăcîtuți dușmani. A trebut să vină dl. Stoica

*) Habent sua tuta . . . Red.

și să arunce în fața poporului insulta citată.

Ce priveșce alegerea de învătători în materie și formă dsa vorbesce ca și despre moralul poporului românesc în totală necunoscință de lucru.

Constataz că alegeri de învătători necualificați nu se pot face, pentru că în concurență nu se admit de căt indiviđii cualificați. Ear asupra celor admiși ca declarați „cualificați” în puterea esamenului de cualificațiune, nu Dl. Stoica are să și exprime verdictul. S’au exprimat deja aceia cari i-au esaminat și i-au provedut cu Testimoniul de cualificațiune prescrișce de lege. Alegeri de învătători necualificați repet nu pot avè loc. Prin urmare alarma Dsale este pleavă în vînt. — Speule și scăriri de salarii nu se pot întempla. Dacă Dsa totuși are cunoscință de vre un cas, ar fi deobligat pe Consistoriul archiepiscopesc dacă l’aducea la cunoscință. *) Nu este însă Dsa, precum nu e nime altul în drept, ca din vre un cas singuratic despre care autoritățile competente n’au cunoscință, se facă regulă generală și apoi să o trimbițe prin diaristică.

Este adeverat că obvin casuri, și încă nu din vina poporului nenorocit, unde din cauza salariilor prea mici nu concurg învătători cu prescrișca cualificațiune. În atari casuri însă chiar se voiașce poporul a face abuz de dreptul său de alegere, li este absolut imposibil. Accentuză că li este absolut imposibil, pentru că în atari casuri alegere nu are loc. Stațiunile învătătorești în casuri de acestea se ocupă nu prin alegere, ci prin denumire. Anume: Oficiul protopresbiteral, dacă cumva are la dispozițiune mai mulți indiviđii, asterne Consistoriului lista acestora împreună cu documentele lor despre cualificațiunea lor relativă, ca Consistoriul să denumească pe vre unul în mod provizoric de „învătătoriu suplent,” — dacă însă Oficiul presb.

*) Nu se ține de consistoriul archiepiscopesc. Red.

nu are de căt pe unul, li recomandă Consistoriului spre denumire. — Astfel de scoale, — ca între parantese fie diș — se înfelege că nu pot fi la nivelul dorit, dar pentru aceea nu le putem cassa. De căt nime, mai bine ceva, căci: „e rân cu rêu, dar e mai rêu fără de rêu.”

Acasta este starea lucrului cu respect la alegerea de învătători, espusa nu după fantasie, ci după aște. Prin urmare înșinările dlui Stoica cu respect la săvîșirea alegerilor de învătători remân înșinările.

Cestuinea cu dreptul de alegere al poporului sau simpla denumire din partea consistoriului, ete har Domnului deslegată cu desevîșire. Aci nu încapă discusiune. Ne aflăm în fața legei, în fața Statutului organic. După acest Statut poporul are să aleagă pe învătători (confer Stat. org. §. 7, pt. 2. §. 13, §. 23 pt. 6. §. 33 pt. 3. §. 124.) Cel ce combate acest drept, combate Statutul organic. Și eu me simt dator a protesta în contra ori cărei încercări de a ataca Statutul organic, vină acele încercări de sus sau de jos.

Tocmai fiind că sînt și eu asesor în senatul școlar al consistoriului nostru me simt dator a face acasta și a declara — fiind incredințat că înțînesc consimțemîntul colegilor mei, cel puțin a celor numiți „fineri” — că consistoriul se va feri ca de foc a consimți să se violeze dreptul poporului de a alege pe învătătorii sei, — chiar și când n’ar fi în joc Statutul organic.

Dar în acest cas Statutul organic este amenințat și prin Statutul organic de existență și așa precară a scoalelor noastre.

Să se ia dreptul de alegere al poporului, și în loc ce să se pună? Să denumească Consistoriul? Dar spart odată zidul, nu va fi ușor a cuceri și sfărîma fortăreața și așa continuu bombardată? *)

*) Dela o discusiune în diare până la spargerea zidului este o bună distanță. Red.

FOIȚA.

Literatura română și străinătatea. *)

II.

(Urmare)

În „Gegenwart” (Nr. 34, 1879) cetim despre aceleași traduceri între altele:

Valoarea principală a acestor povestiri stă în înfățișarea plină de căldură a vieții poporale române. S’a făcut atât abuz de vorba cronica despre „naționalitățile cele interesante”, însă viața populară română e într’adevăr interesantă și nu merită ironie. Ea posedo o amoroasă de căntece populare, de care nu cere să fie rușine (a fost dintîntăun adunat de Alecsandri), are proverbe pline de înfelegiune. Între povestirile ce ni le comunică Kremnitz, ași vrea să relev mai alea două: Popa Gavril de Negruzzi și Popa Tanda de Slavici, două portrete de preoți ortodocși dela sat, zugrăvite

cu mare claritate, o imagine lămoasă și imagine întunecată din istoria lor. Cea din urmă, de Slavici, este un mărgăritar al cărții chiar din punct de vedere al opere de artă în sine, făcînd abstracțiune dela valoarea ei pentru istoria culturii. . .

Urmează apoi o analiză făcută cu deamănentul asupra cuprinsului novelor Popa Gavril și Popa Tanda. Renunțitul etnograf și lingvist Lorenz Diefenbach ăce în *Völkervunde Osteuropas*, vol. II pag. 187 asupra a celorlași scrieri:

Cele două novele sătene de Slavici (Crucea din sat și Popa Tanda) stau pe aceeași treaptă cu cele mai bune novele germane de felul lor. Istoria lui Gane (Șanta) e mișcătoare, ear povestea (Doi feți cu stea în frunte) o minune. . .

În fine cetim în „über Land und Meer”, (Nr. 3 din 1879 — 1880:

Ni se dă în Rumânische Skizzen (etc.), o carte, care ne aduce un întreg gir de figuri populare de tot interesul luate din viața Românilor. Literatura novelistică română e încă foarte tîneră, dar din alegerea, ce traducătoarea ne oferă aici, facem cunoscință cu producțiunile unor poeți.

care merită toată considerarea și ale căror opere, prin vioiciunea stilului lor, prin originalitatea concepțiunilor și prin plasticitatea figurilor merită să fie puse alătora cu multe produse ale națiunilor ajunse la o înaltă dezvoltare literară. Înainte de toate, ne presintă Negruzzi și Slavici în schiele lor de caracter opere de o adevărată perfecțiune. Schia despre „Popa Gavril” în dreptarea lui „Popa Tanda”, descrierea celor două bêtărne din „Cocoana Nastasia”, care încearcă în zadar a păli o copilă tîneră și frumoasă, ajung în ceea ce priveșce finețea desenului pe Turgenov. Traducerea trebuie să fie perfectă, de oare ce schiele se ceteșca a nise originale germane, și păstreză cu toate aceste tot farmecul producțiilor străine.

Luând cunoscință de aceste aprecieri ale criticii germane, mulți cetitori vor constata poate cu părere de rêu, că scrierile unor autori de ai nostri, pe care străinătatea li înaltă alătura cu Turgenov și cu Auerbach, sînt încă puțin cunoscute și par a fi puțin prefeite în patria lor proprie.

Dar acasta să o spunem mai înțet și numai între noi, ca să nu no audă străinii. Ear până când vor ajun-

ge și străinii a ne auđi și a ne înfelege în chiar limba noastră, să sperăm că ne vom fi îndreptat și vom fi eșit din nepăsarea în care ne aflăm astăzi.

Nu putem încheia un articol despre literatura română în Germania, fără a vorbi cu recunoscință de lucrările mai vechi ale d-lui de Kotzebue. Dacă în rîndurile următoare încercăm a ne îndeplini această datorie, sperăm totdeodată, că favorece ce au găsit-o în literatura germană ultimele traduceri, se va resfrînge și asupra scrierilor d-lui Kotzebue și va redestepta în consștiința publicului cetitor de astăzi aducere aminte a acestui cunoscut român.

Locul cel dintăi, atât în privința cronologică, căt și în privința meritului, li ocupă traducerea posesiilor române de d-nul Kotzebue în „Românische Volkspoesie” de la 1857. Cartea, dedicată d-lui Alecsandri, cuprinde între altele Miorița, Toma Alimoș, Meșterul Manole, Blăstemul, Movila lui Burcel, Iușiră-te Mărgărite, și ca apen-

*) „Convorbiri literare.”

Admitând că regimul ar lua de bani buni cele susținute de Dl Stoica și prin o trăsătură de condei de o cam dată ar transpune Consistoriilor drept de denumire*) care Cositorii ar putea îmbrățișa salariile învățătoresci? dispun ele de punga poporului? Oare de altă parte nu s'ar afla și atunci oameni, care se susțină că treburile merg rău, că consistoriile abuzează de dreptul lor, precum susține astăzi Dl Stoica că abuzează poporul?! Și oare n'ar fi mai ușor atunci ca să se facă al doilea pas; să se ia dela consistorii dreptul de denumire și să se dea inspectorilor scolari regesci?

Cei ce doresc se vadă făcându-se pasul al doilea, n'au decât să deie mâna cu faimosul nostru corespondent dela „Pester Lloyd“ și să spriginească pe regim ca să facă pasul prim. Său că dl Stoica a această nu o va face, deși îl cunosc numai după articolul din cestiune.

Simeon Popescu.

Revista politică.

Sibiu, în 27 Ianuarie.

„Transilvania în pericol“ este intitulat articolul foai „Budapesti Hir-lap“ scris cu privire la telegrama cea faimoasă cu lădile de armă în biserică română și în casa unui preot român din Brașov, cari lădi, după cum se scie, există numai în creerii corespondentului foilor „Egyetértés“ și „Ellenzék“. Foai „patriotică“, după ce trece în revistă pe emisarii rusesci existenți în imaginația autorului articolului și dă din politica mai înaltă, o lecțiune „nemulțămătorilor“ Români tăbărescu ce o suprinde prefăcută asupra bisericii române în „sinul“ cărei se „comit“ astfel de lucruri ce învalvălă trădarea. (!!!)

Din Galiția au sosit în zilele din urmă sciri, cari făcă cu raporturile dintre Austria și Rusia sunt de un interes extraordinar. În număr însemnat de conducători rutenesci și ur arestat pentru agitațiuni rusefile. Se vorbesce că în hărțile secestrate s'au aflat că sunt compromiși profesori, funcționari publici până și militari de naționalitate rutenască. Ar fi de dorit, dice o foai veneză, ca afacerea această regretabilă să treacă cât mai în grabă prin o cercetare judecătorească, pentru ca să se clarifice intru cât învinuiri sunt vinovați și intru cât învinuiri este de a se pune

*) Nu guvernul e chemat spre acest sfârșit. Red.

în socoteala sovinișmului polon, care este deprins a vedea în fie care Rutean un agent rusesc.

În altă foai veneză ețim:

În momentul de față absorb arstările din Galiția o parte mare din atențiunea publică. Eară se anunță că pentru propagandă rusească sunt arestat și doi profesori dela gimnasiul rutean din Leopole (Lemberg), Savețchi și Șarchievi. „Reuniunea Catcovșchi“ pentru respândirea culturi între poporul dela țeară, fiind privată de centrul propagandei, va fi disolvată. Drept motiv al arestării deja anunțate a deputatului la senatul imperial Ioan Naumovici se spune a fi, mai cu seamă, că în urma strălunțelor acestuia, comuna ruteană Huilice a voit să treacă dela credința greco-catolică la cea ortodoxă. De altminteriu comuna a fct abătută dela intențiunea această și numai oameni singurateci a trecut la ortodocse, între cari și fiul celui mai sus numit, medicul Dr. Nicolae Naumovici. Acesta a arătat trecerea sa în scris cercului politic căru i aparține. În scrisoarea sa dice între alte: „Mă întorc în sinul acelei biserici, care este biserica națiunii mele.“ Desvoltarea acestei afaceri este cu atât mai stărnitoare de interes cu cât într'nsa se întâlnesc considerațiuni, cari intrinsec politica esternă cu cea internă și cari astăzi sunt de mare importanță.

Foile maghiare încă aduc sciri de felul celor de mai sus. După aceste poliția ar fi pus mâna pe un plan de rescoala, al cărei conducători se arestează unul după altul în Lemberg, Colomea, Cernăuți și Zbaraz. Tot după acele, autorul principal al agitațiunii ar fi consilierul alic Dobreznsky, un proprietar din Zemplin (Ungaria de Nord), care și de și intrunia pe agitații mai însemnate la serate cu te. Fica lui Dobrzansky a recutat conjurații din șirurile junior dela universitate, eară Dobrzansky, tal, ar fi împărțit între profesorii și distaristii ruteni subvențiuni dela comitetul panslavist din Moscua.

Adeam după foile veneze, că deputații ruteni din senatul imperial sunt deciași a interpela pe guvernul cislaian în privința arestărilor. Interpelațiunile aceste negreșit vor revărsa lumină asupra afaceri neașteptate.

Întinderea rescoalei din părțile de ameață și până aproape de Foccea pune pe gânduri, din cauză că orașelul acesta e aproape de Serbia. Cum stau însu lucrurile aici se scrie următoarele:

„Cestiunea orientului earăși se prezentează pentru a fi deslegată și de astădată „definitiv“. Așa se pro-

științific, în care Franța de cât va timp începea urmăreșce cu mare silință producerile străine. Dar obiceiul Germanilor de a traduce romanurile, drama și poeziile altor popoare, nu pare a le fi întărit și arta de a traduce, și ușurința, greutatea stilului și nepriecarea multor traduceri germane a ajuns a fi un fel de calamitate literară încontra căreia de aliminteri se ridică astăzi cu energie însăși critica germană. Nu este chemarea noastră de a intra aici în amănunte, sau atins acest punct numai pentru a ne pute bucura cu atât mai mult de traducerile d-lui Kotzebe, care se înalță cu mult de asupra celor mai multe lucrări de felul ei. Cine a putut traduce d. e. pe Toma Alimoes precum se vede tradus în pag. 15—20 din cartea d-lui Kotzebe, merita epitetul de a fi un traducător din cei mai de frunte și de model, ce vedem că i se dă în prefața la *Rumänische Skizzen* și la *Romänische Dichtungen*.

(Va urma.)

nuționate toate foile asupra mișcării revoluționare din Bosnia, afară de tăcuta foai oficială „Srbki novine“. Presa serbească întreagă este de acord intru a combate pe Austro-Ungaria în peninsula Balcanilor și salută cu bucurie și vivacitate rescoala din provinciile ocupate. Presa are și în Serbia mare influență, de unde urmează că în poporațiunea serbească se provoacă și nătrese un stimol, care numai prietnesce pentru Austro-Ungaria se poate numi. „Videlo“, organul oficios al ministeriului Piroșanț a trecut și el în tabăra Serbiei mari, cu acea deosebire, că nu pretinde pe față anecarea Bosniei la Serbia, ci încetarea ocupațiunii austro-ungareci în Bosnia și Erțegovina. Diarele liberalilor, radicalilor și democraților „Srbka Nezavisnost“, „Samo-uprava“ și „Narodno Oslobodjenje“ o dau pe o coardă mai întinsă contra Austro-Ungariei. Aceste pretind ca Serbia se se razime, fără nici o rezervă, de Rusia și se facă politică hotărâtă în înțelesul unirei tuturor Slavilor de sud. „Narodno Oslobodjenje“ pretinde deja înmulțirea armatei, ca Serbia se fie în stare așa face în mod îndestulitor datoria.“

„Das Deutsche Tageblatt“ din Berlin publică o corespondență al cărei cuprins este că în sferile oficiului de esterne din Viena se ia în considerațiune și eventualitatea de a pedepsi pe Serbia și Muntenegru, dacă ar lua o atitudine favoritoare rescoalei din Erțegovina. Călătorii contelui Wolkenstein la Berlin n'ar ave alt scop decât se sondeze la unele dintre puteri, cum ar fi permise actiunile de hotărâri a le guvernului austro-ungarec.

Din Rusia se raportează la „Pesti Napló“ despre însemnate grămădiri de trupe în Polonia rusească, în Podolia și în Basarabia. Între oficerii rusești se susține că răboiul este neîncungiat. „Noi trebuie să sfârșim aceea ce s'a început la 1877“ se vorbesce în de obște între dênșii.

Generalul Scobeleff primese din toate părțile salutării pentru discursul său.

Cunoscutul panslavist Katkoff fu denumit în zilele acestea consilier intim al țarului. Denumirea această ilustrează situațiunea. Mai mult însă un articol scris de acest consilier intim în „Mosc. Wiedomosti“, în care trădând rescoala din Erțegovina scrie că presa rusească „n'are nici un motiv de a ascunde în care parte sunt simpatii ei.“

O telegramă la „P. Ll.“ anunță dela Bucuresci că cunoscutul general Faderoff se află în Bulgaria și că în Vinerea trecută au trecut pe la Reni în Bulgaria 140 de voluntari rusești proveđuți din destul cu bani. Ținta lor este Bosnia. Altă telegramă la „Bohemia“ din Praga anunță din Ruscine, că pe acolo au trecut în zilele din urmă mulți oficeri și soldații rusești îmbracăți în haine civile. Rusi cu toate aceste prin organul „Golos“ laudă discursul contelui Kalnoyky în delegațiuni și asigură că Rusia va fi numai privitoare la drama ce se desfășură acum pe peninsula Balcanilor. — De altă parte se asigură, tot din cercurile oficiale rusești, că lui Scobeleff, pentru discursul cel nechibuz în contra Austro-Ungariei, i s'a dat nu numai concediu involuntar, după cum se scriea mai înainte, ci demisiunea.

Toate diarele din Bucuresci cari poartă datul de Marți dovedesc, care după pozițiunea lor, interes pentru Românii din Bănăci cari fură silii a se întoarce înapoi.

După multe sciri despre constituirea ministeriului în urma retragerii lui Rosetti aflăm din „Românul“ de Marți că ministerul este compus astfel:

I. C. Brătianu de interne, generalul Angelescu de resboiu, George

Lecca de finance, G. Chițu de justiție, Stătescu de esterne, Dabija de lucrări publice și A. Urche de culte și instrucțiune publică.

Rescoala.

Cea mai importantă scire din părțile rescolate este cea dela 4 Febr. n. din care se vede că insurgenții în ziua aceea s'au încercat a pași ofensiv. Comanda generală din Sereaevo comunică despre evenimentul acesta prin o telegramă dela 5 Febr. n. următoarele: „După cum s'a raportat deja grămădirea insurgenților spre Foccea a determinat pe colonelul Hotze a și îndrepta înainte de toate atențiunea asupra punctului acestuia. Scirile sosită mai înainte la comanda generală despre intențiunea insurgenților de a amenința Foccea a determinat-o pe aceea a lăsa colonelului mână liberă în acțiune. Scirile despre amenințarea punctului Foccea s'au constatat.

În 1 Februarie n. insurgenții au început a părăsi rîpa stângă a Drinei la nordvestul Focci și a se intruni în ținutul Trentișta-Bastaci.

În 2 Febr. n. patrole din garisona dela Foccea au constatat un sucurs însemnat de insurgenți dincolo de Drina. În aceeași zi ai noștri au ocupat Susiesno fără luptă.

În 3 Februarie n. înaintează trupe spre caraula Humici, Bastaci și Brod, care au dat preste grămești mai mari de insurgenți, care după o luptă vehementă cu foc au fost respinse. În ziua această a sosit general-majorul Obadici la Foccea.

În 4 Februarie n. insurgenții în număr considerabil au atacat de o parte Susiesno și de alta caraula Humici, dar au fost respinși energic în amendou punctele. Și atacul vehement asupra Brodului a fost respins cu deosevșire, cu toate că inimicii se apropie dela distanță de cinci deei de pași.

Perderile sunt până una alta numai sumariu constatate și aceea: patru morți, patrusprădece răniți greu și trei răniți ușor.

Perderile insurgenților însă sunt cu mult mai considerabile.

Dintr'o epistolă privată dela Sereaevo cu datul 30 Ianuarie n. aflăm:

„Astăzi au sosit răniții cei dintâin în Sereaevo, între cari și trei oficeri. Noi stătem închiși aici cu ziduri chinezesci și nu scim nimica din lumea din afară. În toate se păstrează secretul. Seara se aud de multe ori pușcături, însă ce se întâmplă nu ne este cunoscut.“

Dela Meteoșci se scrie la „Narodni List“ că în săptămâna trecută s'au restabilit comunicațiunea comercială cu Erțegovina. Aceeși foai spune că în Erțegovina se organizează gloate de voluntari pentru combaterea insurgenților. Gloatele de voluntari capătă puseci din deosele militare. (Numai de nu s'ar duce voluntarii cu puseci cu tot la insurgenți. Red.)

Dela dieta Ungariei.

(Urmare.)

Ad. Zay continuând: Deputatul col. și-a pronunțat — nu fără itațiune — verdictul seu și asupra articolului încredințat de deput. Herman, asupra broșurei dlui profesor Heinze, care în ochii mei e foarte vrednică de recunoștință. De sine se înțelege că despre opul unui ilustru profesor de drept nu vreau să intru în explicațiuni cu dd. Herman și Orban și cu alți domni, de soial lor, dar colegiul meu dlui Szilágyi trebuie să-i dice: dinul cel puțin nu trebuia să judece despre acest op, fără de a-l fi avut

vreodată în mână. El rog se ce-tească acel op în momente mai liniștite — căci e scris și pentru dea — și se va convinge, că autorul în lucrarea sa a căutat cu sfințită și conștientă numai adevărul și a spus numai adevărul. Eu cred că toțma adevărul este aceea ce a făcut astăzi pe onor. Casă așa susceptibilă (Mișcări)

Colegul meu a susținut mai pe larg teza, cu care eu în principiu sunt pe deplin de acord: că este adevărat o rușine pentru un stat când un stat străin se amestacă în afacerile lui interne. Foarte bine! Eu cred însă că această rușine lovește pe acela, cari prin fapte sau omisiuni au provocat din vina lor necesitatea unui astfel de amestec! Și aici trebuie să accentuez că Ungaria se află într-o stare ce însușă temeri pentru călăma afacerilor și opiniei publice nu se află elementele cele mai sobrie, mature și conștientă; bărbații cei mai chemați de a conduce statul, naționa, opinia publică se retrag dela viața publică, lăsând impulsul la mișcările publice unor elemente adeseori foarte problematice, fiind pasivi față de opinia publică și în parte cu presa, ba chiar descurajată și supuși. Această unică împreguiare e deja o nenorocire pentru Ungaria și se va resbuna mai mult în viitor. Judecați și cumpaniți dlor, unde vom trebui să ajungem, dacă la călăma statului unei națiuni nu se află oamenii înțelepți ci numai nise capete inferbentate, lărmiitori și speculanți! Acei ce suferă ca astfel de ființe problematice se smulge la sine conducerea presei, societății, reuniunilor și a tuturor mișcărilor politice și acei ce fiind chemați în prima linie, ba îndatorăți chiar a conduce, nu iau călăma în mână, sînt responsabili, dacă corabia ia un curs rușinos. Fiți conșinși, când statul, viața sa politică și opinia publică se va afla în mânia bărbaților cei celor mai buni, el nu va ajunge în starea de a suferi rușinea unui amestec străin. Ear' dacă într'un stat lucrurile merg astfel ca la noi când cu demonstrații softalelor și mai mult când cu cesiunea teatrului german guvernul cochetând cu ambele părți închide ochii amândoi, ear' elementele oneste se retrag fiind descurajate sau intimidate și dau curs liber viforului public — într'un asemenea ca urmează cu necesitate umilirea ce o merită o astfel de purtare copilărească, pentru că în familia statelor europene un stat, care nu poate asigura prin sine cetățenilor sei drepturile și ordinea, un stat care călă în picioare principiile civilizației apusene, un asemenea stat vine sub curățelă —. Turcia a și făcut aceasta experiență. — Se ne ferească cerul și înțelepciunea bărbaților nostri de stat — și aici apelez în prima linie la amicul meu — de o asemenea soarte, de o asemenea rușine.

On. Casă! Sperez, că colegul meu Szilagyi va contribui și dinsul din partea sa, ca astfel de stări rușinoase de anarhie și de retrăsiune ce provoacă neapărat anarhia să se delature în viitor. Nimenea nu se va bucura mai sincer de aceasta decât mine. Dealmintreună amândoi vom mai afla încă timp și ocaziune de ajuns a ne lărmi pe deplin în acest punct și asupra bunelor consilii ce ni le dăde astăzi, și aceasta se va potfe face în afară de parlament cu mai puțin patimă decât aici. Un lucru însă trebuie discutat aici în public: svatul, se venim cu gravamele noastre înaintea casei reprezentative și prin aceasta înaintea străinătății. Acest sfat a fost mai mult dialectic decât sincer. Ore noi Sasiu nu am venit cu fie care din gravamele noastre mai întâiu înaintea ministeriului și după ce acesta ne a respins totdeauna, înaintea casei reprezentative a

Ungariei? Nu sînt ore pline diarele acestei case de plănsorile noastre pentru vătămările de lege comise de guvern și nu am ramas mai totdeauna izolați cu plănsorile noastre pentru dreptate? Ore nu ceuție fie care dintre dvoastre: Sirmanii poate că au drept — numai dacă nu ar fi Sasi. Căci Mosliminul trebuie, ear raialei n-oi este iertat se aibă drept — în Turcia. N'am arotat și n'am dovedit eu însuși înainte cu vro căte-va săptămâni în dezbaterile asupra adresei punct de de punct unele vătămări din legea de naționalități — și ce folos am avut!

Dacă ecoul unor astfel de stări și discusiuni parlamentare străbate și în străintătate, aceasta este un corolar firesc al viiei comunicații moderne și pe terenul publicisticii, care nu poate fi mortificată pe un timp îndelungat — cu toate că dv. declarați că aceasta mortificare ar fi consultă și necesară.

Dealmintreună amicul meu însuși a presupus că guvernul s'a făcut vinovat de abuzuri și volniciei față cu noi, și ne a asigurat serbătorește, că față cu aceste abuzuri și volniciei din sal va fi un frencios păditor al legii. Cumcă a fost și până acum — despre aceasta nu-l voi întreba acum — dar în viitor voi fi adeseori silit a-l lua de cuvânt. Eu din parte-mi îl asigur cu toată pozitivitatea și sinceritatea ce e îndatnat a le vedea la mine, că nemulțămirea și opozițiunea Sasilor și au temeiul în faptul, că guvernul actual nu eșecută a cu conștiință și loialitate legile statului. De va fi se vină un timp când guvernul va observa cu credință și onestitate legile acestui stat, în deosebii și legile cardinale dela 1868 ce ne asigură starea de drept și dezvoltarea culturală, — noi Sasiu, în același moment, vom înceta cu opozițiunea și vom sprijini un astfel de guvern desinteresat și neclății. Deci la provocarea: „Incredere pentru credere trebuie se respund: „Incredere pentru fidelitatea legii.“

Recunoscând bunăvoiața ce colegul meu a arătat astăzi Sasilor, permiteți-mi se-mi iau dela dinsul drepturi astăzi ziua bună cu o sinceră dorință. Dl deputat umbă între doue abuzuri, între nerespectarea legii și volniciei cabinetul Tisza deoparte și între descreșterul șovinism al elementelor extreme de altă parte. — Ca amic i doresc ca în strălucita sa carieră viitoare să nu meargă spre nici unul dintre aceste doue abuzuri: — căci ambele ar fi mormente mărimei sale. —

Care este în fapt punctul de măneare al dezbaterii de azi? Cum s'a întemplat ca iritațiunea să fie astăzi atât de mare și patima atât de desfrănată? Cine a examinat în decursul dezbaterii bugetare dispozițiunea acestei case, acela într'adevăr nu a potut afla într'ena o presimțire sau o preconștiință pentru viitorul ce s'a desccărat din stînga extremă. Din contră, dispozițiunea ce a domnit aici asupra acestei cesiuni atât de agitate, a fost pacnică și placabilă. Eu cel puțin am avut o plăcere aușind de vro căte-va zile pe cel mai competent orator al partidei guvernamentale declarând aici, că dorința patriotului trebuie să fie, ca toți cetățenii acestei patrie fără deosebire de naționalitate să lucre împreună la binele și prosperarea statului. Și eu simțiam trebuința de a crede în sinceritatea acestei dorințe, care întimpasă un ecou și în partea extremă a acestei case. Căci din acea parte s'a ridicat dl Albert Kiss, un deputat foarte stimat pentru onestitatea sa, și a declarat: „Nu e înțelepțea a lua nemaghișilor în nume de rșu, dacă ei sînt cu credință la naționalitatea lor, această tenacitate în credință e în ochii

mei mai prețioasă decât cosmopolitismul speculativ al unor oameni, cari își schimbă naționalitatea ca haina după proverbul *ubi bene ibi patria* — și iritațiunea nemaghișilor e provocată numai prin vătămările de drept și prin politica cea rea a guvernului.“

Atât de placabilă, atât de binevoitoare sunau cu puțin zile mai înainte vocile aici din dreapta și din stînga — și unde stăm astăzi?! Dl Otto Herman a provocat din chiar senin un viscol, o goană contra Germanilor. Cine și ce i-at dat impulsul, dreptul la aceasta?! Nici titlul bugetar din discusiune nici cauza la care a indicat densus. Dl Herman amintese ca prima *crimen laesae nationis* reuniunea scolică germană care cutează a susține în Ungaria pentru copii germani școli germane.

On. Casă a avut deja ocaziune a se convinge din espunerile mele de până acum, că a voi un asemenea lucru nu e păcat și că reuniunea Sct. Ladislau din această țeară are aceleși intențiuni față cu Maghiarii locuitori în străintătate, fără că cineva se vină în estas pentru aceasta. Și cine e de vină că s'a înființat reuniunea scolică germană cu problema aceasta? Cred că nimenea alt decât — guvernul unguresc care față cu Germanii din Ungaria nu și implinesce datorințele sale culturale. Ministrul unguresc pentru culte și instrucțiune, Aug. de Trefort, care după principiul statului ar avé datorință să promoveze nu numai cultura Maghiarilor ci și dezvoltarea în cultură a tuturor celorlalți națiuni din țeara aceasta și unde e lipsă se o ajutara și cu mijloace dela stat (contrațicerei șgomotoase) — dl ministrul de instrucțiune, țic, comunică cu voia bună în al 10. raport al sui prezentat astă toamnă că în cei 10 ani din urmă numărul scoalelor populare germane din norocire a scădut cu 365 (strigări: Așa trebuie!) De aci se vede apriat și incontestabil ce a făcut guvernul Ungariei în anii din urmă pentru scoalele celor 2 milioane de cetățeni germani ai statului. Strigările dv. dlor aruncă o drastică luiță asupra simțimentelor cu care se întimpină aici germanismul (Mișcări). Dl ministrul merge și mai de parte în raportul seu și ne comunică, că în capitala Budapesta, care în ciuda tuturor manevrelor practicate la numărarea din urmă a populației totuși numără 120,000 germani (prin urmare o terțialitate completă a populației) nu există nici măcar un a școlă populară germană, ear' numărul scoalelor mixte cu limba maghiară-germană a scădut la 6. (Strigări: Așa trebuie, jos cu ele!) De tot pe placul dv. dl ministrul adauge: Aceasta e un „merit“ al capitalei, care și asigură recunoștință din partea națiunei.“

Prin aceasta dl ministrul de instrucțiune a părăsit terenul ce i lă desemnat legea de naționalități, constituțiunea și istoria acestui stat și a trecut în șirurile șovinistilor. Dacă în urma acestui raport al dlui ministrul ar mai fi cineva, care se potă îndoi de îndreptățirea la existență și de necesitatea reuniunii scolică germană, același, dlor, i-ați luat ați legătura și ați făcut să-i cadă solzii de pe ochi prin aceste enunțiațiuni ale dv. (Strigări șgomotoase: Nu mai continua e destul!) Ați și meritat mai mult — dar în interesul propriu al dv. voiesc numai a vă atrage atențiunea asupra împreguiării că nu e corespondător pentru dv. a mă face se tac prin șgomote, căci astfel s'ar potfe țice despre dv.: că ați primit celor mai rele denunțării asupra germanismului ca o adevărată desfrătare a așului dar cuvintele de apărare le ați înecat în șgomote. (Mișcări. Se aușim! se aușim!)

Al doilea motiv al urgiei și urei, cțor dl Hermann le a dat frâu liber: este broșura profesorului Heinze, „Hungaria, un script de aculare.“ Aceasta e o vătămare de moarte a națiunei maghiare — dice dl Hermann. Cum așa? Care faptă dintre cele amintite intrănsă nu este adevărată? Dl Hermann nici n'a cercat se arete măcar cu un unic citat, că acusa nu este motivată. Eu i-ași recomandă să se gândesească asupra tesei: A injura nu însămă încă a combate! Heinze prin opul seu vē pune dinaintea ochilor o oglindă; este oare d'ensul de vină, dacă iocana dintr'ena nu vē place nici d v.?!

Dar cum vine dl. Herman de și descarcă indignațiunea sa asupra scoalelor germane și asupra criticei germane pe capetele noastre, ale Sasilor?! Dl. deputat crede că faptele și datele, la care se provoacă reuniunea scolică germană și profesorul Heinze, s'au putut culege numai din dietă — și această împreguiare earși îl umple de mânia patriotă. Voiu se-i cred bucuros, că dinsului și multor patrioți de calibrul lui le ar fi un lucru foarte binevenit când Europa nu ar auđi nimic despre cele ce se petrec în această casă și în această țeară, pentru că denși se și potă severși opera lor obscură la întunecare; (Mișcare mare.) Pricep mânia dinsului când se vede desamăgit în această speranță și vede valul ridicându-se pe ne unele fapte eroice. Pot însă se-l asigur: Europa cultă are dreptul și datorința ca să aibă cunoștință despre cele ce se scriu în foile dv. despre cele ce se vorbesc în această casă și despre cele ce se fac în această țeară. Și aci începe vina și malitia noastră, a Sasilor. (Să auđim! Să auđim!) Vina noastră consistă în următoarele: Dacă dv. în foile dv. bună oară în „Függetlenség“ și „Ellenzék“ ba și în „Ellenőr“ și „Pesti Naplo“ scrieți nise lucruri curioase sau le vestiți aici în casă în speranța că acele vor rămâne „într'o noi“ fiindcă în străintătate și așa nu știe nimenea unguresc, (Contrațicerei șgomot) dvoastră ve vedeți de odată isbiți de o desamăgit durerosă când observați că „Siebb. d. Tagblatt“ și-a făcut de datorință publicistica a presenta Europei civilizate talmăciiri pe nemțese acesti copii ai spiritului dv. Înțeleg că aceasta trebuie se ve doară și se ve necăjească și de aceea scriu se apreciez dispoziția de ađi a dv. Eu ve dau însă un recept de vindicare — faceți ca astfel de „denunțării“ se devină în viitor imposibile prin aceea că nu mai scrieți astfel de lucruri, că nu mai țineți astfel de discursuri, nu mai severșiți astfel de fapte (Mișcări).

On. casă! Într'o foia din Cluj, în „Magyar Polgár“ care se știe că este organul familiarității Tisza, un jurnalist nu de toate țilele, ci un membru foarte ilustru din aristocrația maghiară, un conte maghiar și „legislator născut“ scrie, că aici în Ungaria — și acum ve rog de iertare, dacă, trebuie să citez nise espresii, ce nu sînt absolut permise între oameni de omenie (presidentul: nu te ași svătu!) — citez din cuvânt în cuvânt: că aici în Ungaria Germanul e pădăcher, păduche de părete, filoxera — dacă un magnat maghiar scrie astfel de lucruri în „Magy. Polgár“, atunci dv. aveți într'adevăr cuvinte să vē rușinați până în suflet, când astfel de vorbe, astfel de simfimentu nu se perd aici între cei patru păreți avitiici, ci pētrund la urechile lumii civilizate. Eu însă vē doje nese, aveți grise, ca națiunei maghiare se nu i se mai dea un astfel de aștat de moralitate. (Mișcări. Strigări: Nu noi am scris acelea!) Poate fi, dar toțma aceea e lucru străniu la „frații nostri ma-

ghiari" că ei decăteori aruncă din tabera lor pietri asupra noastră, fiind de regulă: nu noi am făcut aceasta, ci unii particulari, cu cari noi nu ne identificăm. Dar dorere dv. aveți foarte mulți particulari de acestia în mijlocul dv. — și desavuarea necurmată din partea dv. sau are valoarea tessei *si fecisti nega*, sau dacă, nu ea e dovedea cea mai lămurită pentru afirmațiunea mea de mai înainte, că în opiniunea publică a dv. nu vorbesc oamenii înțelepți și culți ai dv., ci numai govinății și cei necultivați, cărora fără a vè gena le dați frèu liber, tăgăduinți însè ori ce solidaritate cu dènyii, când e vorba de responsabilitate. (Sgomot, contrațicieri).

Di Otto Herman a aflat de bine a învinovați pe colegul meu Carol Wolff, redactorul dela „Sieb. d. Tgbl.“, organ atât de periculos pentru „indiscrețiunea“ sa, că-și caută pânea de toate țilele în agitațiuni. Cum vine di Hermann la idea că cineva își poate face din agitațiuni o meserie, pentru câștigarea pânei de toate țilele? Vorbesce el oare din propria sa esperință? El este colaborator primar la una dintre cele mai estreme fo ale dv., la „Függetlenség“ — și oare „Függetl.“ nu agitează? (Mișcări, contradicțiuni în stangă extrema). Încât pentru amicul meu Wolff constat încă odată: Unicul păcat, firesc periculos, al jurnalului „Sieb. d. Tagebl.“ este acela că are mulți cetitori și în străinătate și prin aceasta se află în pozițiune de a traduce în limba germană lucrurile ce le scrieți, vorbiți și faceți dv. și smulgându-le prin aceasta din întunecul sorgintei le aduce la lumina literaturii universale și le dă în judecata Europei civilizate. Aceasta e păcatul ce la comis amicul meu până acum; — sperez că nu se va lăsa să fie terorizat de eroii țilei de aci, ci le va reproduce cu fidelitate și în viitor cetitorilor sei, cetitorilor jurnalului seu „S. d. T.“ din țeară și din străinătate. (Sgomot strigări: „Nu mai continua!“)

Prin aceasta v'am descoperit isvorul principal al profesorului Heinze — celelalte isvoare ale dînsului le numese el însuși cu conștientizata învețatului german în introducerea și în notele cărții sale. Vè rog numai să vedeți și să ve convingeți, că el a lucrat cu un frumos aparat și numese pentru fire care afirmațiune a sa îndată și isvorul și aduce și dovezi.

După acestea las pe ori care om luminat să judece cum stă lucrul cu „ne mai pomenit scandal“, ce ni l'a prezentat aici astăzi di Otto Herman și ce nas are di Herman când di dînsul se plânge de scandal.

Căci cine este omul, care s'biară astăzi după poliția statului și provoacă pe ministrul president să folosească fondul de dispozițiune și întregul aparat oficial și oficios de presă pentru a turbura în străinătate reflecșul fadpctori dv.?! Cine este acel om? Aduceți-ve aminte de revoltele crâncene din anul 1879, care au costat viațe de oameni și în urmă a fost sgrumrate cu baionete și gloante, revolte, ce s'au esat aici în capitală punându-se în mișcare din strada Hatvan; cine a fost atunci în fruntea revoltătorilor? Di Otto Hermann. Și când di ministrul president l'a refectat aici în dietă, că aceea ce a făcut o un scandal și un lucr necomptabil cu chemarea de deputat, domnul reprezentant Hermann i a strigat: „Asta nu-i nimic; când voi crede că a sosit ziua să facem revoluțiune voi eu ci să recurg cu totul la alte mijloce. (Sgomot.) Bărbatul care se pare că voiesce a pune în lucrare planurile sale sociale revoluționare prin petrolen și din-

mit — astăzi amicul și aliatul lui Col. Tiszta — același Otto Herman s'biară astăzi după poliția de stat! — Eu cred că și aceasta împregiurare va fi de ajuns pentru a caracteriza și condemna goana, contra germanilor împreună cu autorii și cu complicitii ei! (Va urma.)

Varietăți.

*** (Academia Română).** În ședința de Luni 25 l. c. a Academiei d. Tocilescu a fost însărcinat de Academiă ca să presinte în memoriu asupra unui r'hton (corn de beut) de argint ce s'a descoperit la Poroișna lângă Turnu Severin.

Astăzi v're incepe deșabterile asupra portretului lui Stefan cel Mare. Pe lângă portretul de pe patrafrul dela Dobrovăț, descoperit după cum am anunțat de d. Tocilescu, d. Bucsevski a adns alte trei copii, după portretele marale ale lui Stefan cel Mare, aflate la Voroneț (Bucovina), la Sf. Nicolae din Iași și la Homor (Bucovina).

*** (Meteor.)** Aici în Sibiiu dar mai bine în părțile Bistriței s'a vețut în 3 Februarie n. pe la 4 oare după ameați un meteor frumos despre care se serie dela Beșinău la „S. d. T.“ detaiuri interesante.

Posta din urmă.

„Presse“ din Viena s'fă că îndată ce a fost cunoscut discursul lui Scobeleff în Berlin, ambasadorul german din Petersburg a fost însărcinat a cere deslușiri despre natura discursului. În sărcinatul cu afacerile externe rusesci de Giers inse a respuns că n'are cunoscința despre discursul lui Scobeleff, din care împregiurare discursul a apărut a fi fost rostit pe socoteala generalului Scobeleff. Însă după ce mai multe țiare din Petersburg și Moscova, cu aer panslavistic, au publicat articolii anti-austriaci, Bismarck a însărcinat de nou pe ambasadorul german a cere deslușiri. Ambasadorul satisfăcend însărmării sale a adns că dacă ar eștia lumină, că de Giers tolerează astfel de articoli, ar veni în pozițiunea de a insina țarului revocarea sa dela Petersburg. Căci este autorisat a declara că Germania identifică interesele sale cu ale Austro-Ungariei.

Loterie.

Mecuri în 8 Februarie n. 1882.
Sibiiu: **37 82 73 34 9**

Bursa de Viena și Pesta
Din 7 Februarie 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur	117.75	118.50
1 emisiiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	95.50	95.50
11 emisiiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	108. —	—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	93. —	—
Împrumutul drumurilor de fer ung. Obligățiuni ung. de rescumpărarea păștelului	128.50	131.50
Obligățiuni ung. cu clausiua de scșorie	96. —	99. —
Obligățiuni arb. temș. cu clausiua de scșorie	96.75	95.50
Obligățiuni arb. temș. cu clausiua de scșorie	96.75	95.50
Obligățiuni arb. temș. cu clausiua de scșorie	94.50	95. —
Obligățiuni arb. temș. cu clausiua de scșorie	97.50	96. —
Obligățiuni arb. temș. cu clausiua de scșorie	95. —	—
Obligățiuni ung. de rescumpărarea decimale de vin	—	97.50
Datorie de stat austriaci în hârtie	73.75	74. —
Datorie de stat în argint	75.50	75.50
Renta de aur austriaci	93.50	93.50
Serji de stat dela 1860	130.60	—
Așțiuni de bancă austro-ung.	809. —	825. —
Așțiuni de credit austr.	296.50	315. —
Așțiuni de bancă de credit ung.	256.50	295. —
Serji înguresci cu premii	114.50	116.25
Serji de regulare Tici	109. —	109. —
Serji de regulare ale Institutului „Albina“	99.30	99.30
Argint	—	—
Galbin	5.63	5.64
Ne. osten	9.84	9.85
100 marc. nepiași	68.88	68.50
London (pe polița de trei luni)	120.00	—

Nr. 90. [16] 1-3

CONCURS.

Pentru reintregirea postului de director la institutul de agronomie din Mediaș, devenit vacant prin depărtarea directorului de până acum, se escrie concurs până la 28 Februarie 1882 12 oare am.

Lea și emolumentele împreună cu acest post sînt următoarele:

1. Leaă ordinară pe an 1200 fl., adecă donșpredece sute fl. v. a.
2. Adaus de funcțiune pe an 200 fl. adecă doue sute fl. v. a.
3. Bani de cotel pe an 200 fl., adecă doue sute fl. v. a.
4. Folosirea unui loc de grădină de 800 □° pentru treburile proprie.
5. Drept la primiea unei pensii în mesura următoare: 3/8 din leaă după un serviiu prompt de jeco ani; de aci înainte după fie care *quinqueniu* trecut mai mult ce 1/8 din leaă și după un timp de serviiu de 35 ani leaă întreaga.

Directorului și Universității i se rezervă anunțare de o jumetate de an, care însè pentru aceasta din urmă se restringe la primii doi ani de serviiu.

Concurenții la acest post au să-și trimeată petiiuniile lor, cu documentele despre calificățiunea lor de specialiști, despre absolvarea cursului de studii la o academie agronomică, apoi despre rezultatele de până acum în specialitatea acestei instrucțiuni, cel mult până la terminul stabilit mai sus la oficial central subscris.

Sibiiu 30 Ianuarie 1882.
Dela oficiul central al Universității săsesci.

ad: Nr. 434—1881. [13] 3-3

CONCURS.

De oare ce la terminul prim di 31 Octomvru nu s'a prezentat nici o cerere pentru stipendiile amintite sub p. III în concursul publicat sub Nr. 291—1881:

Se escrie de nou concurs pentru 2 stipendii de căta 100 fl. v. a. destinate a se da la 2 elevi aleși cu preferințe din muții apuseni ai Transilvaniei și anume din teritoriul în care o parte a populațiunei se ocupă cu confecționarea vaselor de lemn, spre a se perfecțiunea în acea profesiune la vre un institut sau corporațiune, sau în ramurile speciale de aceeași natură precum e: facerea de buți mari, confecționarea de cruci și colonade, înveție de case după sisteme moderne, ori și strungăria.

Aspiranții la aceste stipendii au să-și trimită suplicele lor la subsemnatul comitet până în 15 Februarie 1882 c. n. însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez în original sau în copia legalisată.

(14) **PENTRU POSESORI DE ȚIGLĂRII**

recomand mașinile mele de mână, cai și vapor pentru a fabrica cu ele efțin tot felul de cărămizi, țigle, scocuri etc. cu deosebire

tesaurile de mână continuu lucrătoare,

care față cu alte metode de fabricățiune ofer avantaje cele mai însemnate și crufărie cele mai mari. Aceste au lipsă a fi servite de doi oameni spre a produce **4000 de pietri frumose** și se potrive deosebit la tesuirea de leșpedi pentru trotoare și coridoare, la tesuirea de pietri nealterabile în foc de pietri din nășid din de jumătate uscate în aer și căror l' se deduce forma.

Prospecte gratis.

Ludovic Jäger, fabricant de mașine în Ehrenfeld-Köln a/Rh.

2. Atestat scolaric cel puțin din a IV clasa normală, dovedind totodată și cunoscarea elementelor de desen.

3. Atestat de se șicie sau de orfan.

4. Atestat dela medicul cercual despre starea fizică-puternică și deplin sănătoasă.

5. Adeveriță, că se află de present învețând vre una din meseriile ce lucră în lemn și declarația, că s'a hotărât a se perfecțiunea întrênsa, legându-se totodată a presenta tot la 6 luni atestat dela institut sau dela corporațiunea respectivă despre activitate și portarea morală.

Din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român ținută în 15 Noemvru 1881.

Iacob Bologna m. p.,
v. presidente.
Dr. D. P. Bărcianu m. p.,
secretariul al II-lea.

Înscințare. [17] 1-2

În 17 Februarie 1882 la 10 oare a.m. se va ține în edificiul „Albina“ institut de credit și de economii în Sibiiu strada Baier Nr. 1, licitarea obiectelor rămase ocasiunea edificărilor de adaptare, precum: tropte, scânduri, bărne, uși, ferestrii, jaluși, table de parchet, cupatoare și diferite obiecte de fer etc.

Consemnarea dataată a acelor obiecte și prețurile lor, precum și celelalte condițiuni de licitațiune se pot vedea în biroul subscriserii Direcțiuni în fie care țil dela 10—12 oare a. m.

Sibiiu, 4 Februarie 1882.

Direcțiunea „Albina“ institut de credit și de economii în Sibiiu.

Nr. 4400—1881 civ. [18] 1-3

EDICT.

În privința tractărei cererei comunei Surduc prin comunitatea arbarială de mai nainte ca actoră contra bar. Wesselényi Bela și bar. Leo Iozsika, inși p'vitoare la segregarea pădurilor și câmpului de păune se determină ziua de 14 Martie 1882 înainte de ameați la 9 oare, la care tractare prin aceasta s'nt învitați cei interesăți a se presenta.

Interesășilor li se aduce la cunoștință că esemplariul cel dintău al cererei înaintate și reținut se poate vedea la tribunalul subscris, eară al doilea esemplariu la primăria comunală din Surduc.

Din ședința tribunalului reg. din Dej ținută în 30 Octomvru 1881.

Nr. 6963—1882 civ. [11] 3-3

EDICT.

În cauza de segregarea pășunii comune din Vecerdea terminal pentru începerea lucrărilor pregătitoare și în deosebire pentru regularea reprezentațiunii, alegerea ingineriului funcționării și pentru pregătirea preliminară de spese se statorește pe **20 Martie anul 1882 la 9 oare am.** în comuna Vecerdea la antistia comunală, la care se citează prin edict cei interesăți.

Elisabetopol, 20 Ianuarie 1882.
În numele tribunalului reg.

(L. S.)

Kelerman m. p.,
jude esmit.